

"אורות הפרשה" עלון פרשת השבוע כיתה קטנה אבל גדולה!

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת שפטים ♦ יא' אלול תשע"ג ♦ עלון 42

הוי"ו וזכרון

נא לוודא שלבנכם יש את כל ספרי
הלימוד הנצרכים.

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

ברוכים הבאים לשנה"ל תשע"ד

השוחד וסכנותיו - הרב צחור נועם

"כי השוחד יעור עיני חכמים" (דברים טז, יט). מסביר "החפץ חיים" במשל, אם ראובן אמר על שמעון שהוא איש עשיר, נוכל לעמוד על מדת עושרו של שמעון, רק אם יודע לנו עד כמה מגיע עושרו של ראובן, כי יכול להיות שראובן הוא עני מדוכא, עד שבעל מאה שקל, לעשיר בעיניו יחשב. אולם אם מי שהוא שמע מגזבר אוצרותיו של רוטשילד, למשל, על שמעון שהוא אדם עשיר, אזי אפשר לשער, כי עושרו של שמעון מגיע לרבות, כי אילולא זאת לא היו יודעים ממנו בבית רוטשילד. וכן הדין בחכמה. אם ראובן יאמר על שמעון שהוא חכם, אזי צריכים לברר עד היכן מגיעה חכמתו של ראובן, אולם אם נשמע שהגאון ר' עקיבא איגר למשל, כתב על אחד שהוא חכם, וכל שכן אם שמענו, שהרמב"ם אמר על איש אחד שהוא חכם, אזי אין ספק שהוא חכם גדול, כי ראה מי מעיד עליו. בואו ונדמין, לו היה מביא איש אחד מכתב מהחכם מכל האדם שלמה המלך, שכתב עליו את התואר "החכם", אזי היה ברור לנו, כי חכמתו מרובה מאוד, וכן אם היה ידוע לנו שאברהם אבינו אמר על אחד מבני דורו שהוא חכם, בטח אין למעלה מחכמתו. ומעתה צא וחשוב, אם הקב"ה בכבודו ובעצמו מעיד על אדם שהוא חכם, אזי אין סוף וגבול לחכמתו, ואף על פי כן התורה מעידה עליו שהשוחד יעור עיניו, כי הלא בפרוש כתוב כאן, "יעור עיני חכמים", ובאיזה חכם הכתוב מדבר? הוי אומר לא חכם סתם, מה שהבריות אומרים עליו שחכם הוא, אף לא חכם ששלמה המלך מעיד עליו, אלא חכם שהקב"ה בעצמו מעיד עליו בתורתו שהוא חכם, ואף על פי כן גדול כוח השוחד, שהוא יכול לעורר אף את עיני החכם הגדול הזה. (עד כאן מדברי "החפץ חיים").

והנה השוחד הנורא מכל, השוחד שאין לו צבע, משקל או טעם. שוחד שמעוור לחלוטין את עיני האדם בעוצמה כזו שלמרות שהוא יודע שהוא לא בסדר, שיש לו כמה וכמה עניינים לתקן, בינו לבין עצמו, בינו לבין חברו, ובינו לבין אבינו שבשמים, בא השוחד הזה ומעוור אותו לחלוטין. שוחד הקרוי- אגואיזם.

הגדלת ערך "האני" מעל ומעבר למה שאדם ראוי לו ושצריך הוא חומר "בשבילי נברא העולם". (משנה סנהדרין פרק ד' משנה ה). אמירה זו נועדה להעמיד אותו על חובתו לממש את יכולותיו, כי בו נטע ה' יכולת שאין אותה לאף אחד בעולם, ורק הוא יכול לממשה. אך אם ישחד האדם את עצמו ויאמר "שלום יהיה לי" (דברים יח, יט) הוא מעמיד את עצמו מול תהום הפעורה לרגליו, תהום ההרגל הרע להשלים עם מידותיו הטעונים שיפור, ומה יענה איש שכזה ביום הדין? בראש השנה הקרב ובא? ומה תהא אמירתו ביום הכיפורים?

למשפחת כיתה י' 3/ שלושה ברכת שבת שלום

פעם אחת נשאל ה"חזון איש", שאלה שלא היתה מעשית, וסירב להשיב. תשובתו לשואל היתה [בערך] בזה הלשון: "טוב מאוד שאתה רוצה לדעת את הכל, אבל כיון שאין זו כעת הלכה למעשה אצלך, קשה להשיב". הוסיף וביאר: "הרי התורה היא מן השמים וכיצד יכול בן אדם להבינה בשכלו הדל והמוגבל? וכמו כן, היא יכול דיין שהוא רק בשר ודם לדון דין תורה. אולם על כך נאמר "אלקים נצב בעדת א-ל" (תהלים פב), ויש לו סייעתא דשמיא, ובזכות זו הוא יכול להבין ולדון דין אמת. אבל ברור שהסייעתא דשמיא ניתנה לאדם רק כאשר עליו להכריע הלכה למעשה. מה שאין כן כשהדבר אינו נוגע למעשה, אין מסייעים לו מן השמים ושוב לא יוכל להבין את הדבר על בוריו. כדי לסבר את האוזן, הוסיף החזון איש, וסיפר: מעשה באדם אחד שקרא לחברו לדין תורה לפני אחד מגדולי ישראל. לפני שנענה לבוא להתדין בפני הרב, רצה האיש לברר אם טובים הם סיכוייו לזכות בדין. לצורך זה הקדים והתייצב בפני הרב עם חבר אחר ועשו את עצמם כאילו הם בעלי הדין האמיתיים. כל אחד מהם שטח את טענותיו, האיש טען את טענותיו הוא, וחברו טען את כל מה שיכול לטעון בעל דינו שלו. לאחר ששמע הרב את הצדדים וזיכה את האיש, הלך האיש וקרא לבעל דינו להתייצב עמו לדין בהיותו בטוח שהוא יזכה בדין. למרבה הפלא פסק הרב, לאחר ששמע את טענות הצדדים, להיפך ממה שפסק בדיון הקודם וחייב את מי שיצא זכאי בדיון הקודם. מאליו יובן מה גדולה היתה תדהמת האיש. עמד ושאל את הרב לפשר הדבר. כיצד יתכן, שאתמול זיכה אותי הרב, ואילו היום חייבני, אף על פי שחזרנו שנינו על אותן הטענות דאיתמול? השיב הרב ואמר: הרי כפי שמתברר עתה, השאלה דאיתמול לא היתה שאלה "למעשה", לפיכך לא היתה לי אתמול סייעתא דשמיא בעריכת פסק הדין. על כן פסקתי בשכלי בלבד ובאמת טעיתי. היום, כשהשאלה באה לפני כשאלה הנוגעת למעשה - דין תורה אמיתי יש כאן, ועל כן סייעו לי מן השמים ופסקתי לאמיתה של תורה. (מתוך "חיים שיש בהם")

משנת - הראי"ה זצ"ל

"רַק בְּאַבְתֵּיךְ חֶשֶׁק ד' לְאַהֲבָה אוֹתָם" (י, ט)

"שני דברים עיקריים ישנם שהם יחד בונים קדושת - ישראל וההתקשרות האלוקית עימהם. הא' הוא סגולה, כלומר טבע הקדושה שבנשמת ישראל מירושת אבות, כאמור: "לא בצדקתך וגו'" "רק באבותיך חשק ד' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם", "והייתם לי סגולה מכל העמים"; והסגולה הוא כוח קדוש פנימי מונח בטבע-הנפש ברצון ד', כמו טבע כל דבר מהמציאות, שאי - אפשר לו להשתנות כלל, "כי הוא אמר ויהי", "ויעמידם לעד לעולם". והב' הוא עניין הבחירה, זה תלוי במעשה הטוב ובתלמוד - תורה. החלק של הסגולה הוא הרבה, באין ערוך כלל, יותר גדול וקדוש מהחלק התלוי בבחירה אלא שברית כרותה היא, שהסגולה הפנימית לא תתגלה בזמן הזה כי אם לפי אותה המידה שהבחירה מסייעת את גילויה, על כן הכול תלוי לפי רוב המעשה וקדושה האמונה ותלמוד - תורה"

[מרן הראי"ה, 'אגרות הראי"ה', אגרת תקנ"ה].

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד